

Vejen til *Vejen til Mars* af Daniel Wedel

Af: Dramaturg og Projektleder for Dramatikværket Malene Hedetoft

Daniel Wedel skriver altid i et grænseland mellem fakta og fiktion, og han tager gerne dokumentargenrens redskaber i brug - både i sin udviklingsproces og som dramaturgisk virkemiddel i det endelige produkt.

Afsættet til stykket *Vejen til Mars* henter Daniel Wedel også fra virkeligheden. Et sted i Rusland spærrede man d. 3. juni 2010 tre russere, to europæere og en kineser inde i en svævende ståltank, som simulerede at være et rumskib. Det videnskabelige eksperiment gik under betegnelsen Mars500, og de seks personer skulle opholde sig og leve i dette rumskib i 520 dage fuldstændig afskåret fra omverdenen. De 520 dage svarer til en tur til Mars på 250 dage, 30 dages ophold på Mars og en hjemtur til jorden på 230 dage. Hensigten med isolationseksperimentet var at afprøve, hvordan mennesker ville reagere under en ekspedition til planeten Mars. Teknisk er det nemlig ikke urealistisk, at vi inden for en nærmere fremtid vil blive i stand til at sende et rumskib til Mars, men vi ved ikke, hvordan mennesker vil reagere på at være spærret inde så længe og samtidig være så langt ude i rummet, at vor blå og livgivende klode kun lige kan anes som en fjern lysende stjerne. Hvad sker der, når man tvinges til at leve på så lidt plads, at man ikke har skyggen af chance for at undslippe sine medrejsendes syge vittigheder, dårlige ånde eller evige snorken om natten?

Daniel Wedel lod sig fascinere af dette videnskabelige eksperiment, som netop satte i gang, da han sammen med et hold teaterlever fra Næstved Gymnasium skulle udvikle og skrive sit stykke. Han satte sig for at udforske og lege med, hvad der sker, når mennesker spærres inde under sådanne betingelser. Rammen for hans stykket blev

Mars500 eksperimentet, dog med tolv deltagere i stedet for seks.

Medproducenter

Uanset om Daniel Wedel arbejder sammen med gymnasieelever eller sammen med professionelle skuespillere, så gør han dem gerne til aktive medproducenter af stykket og bruger i udviklingsarbejdet redskaber fra dokumentargenren.

Ved første møde mellem de tolv teaterlever fra Næstved Gymnasium og Daniel Wedel, stillede han dem en opgave: Skriv hver en ansøgning, hvor I argumenterer for, hvorfor det netop er Jer, der skal udvælges til at komme med som astronauter i forsøget. Det var et krav til ansøgningen, at den skulle indeholde både noget sandt og noget opdigtet om dem selv som person.

Anden gang holdet mødtes med Daniel, læste alle deres ansøgninger op foran et kamera og uden, at der på noget tidspunkt blev spurgt til, hvad der var sandt, og hvad der var falsk i ansøgning. Derefter iscenesatte Daniel sig selv som psykologen David og interviewede ansøgerne. På denne måde mødtes han med spillerne i grænselandet mellem at være sig selv og være en anden, det grænseland mellem fakta og fiktion, som spillerne var blevet placeret i via deres ansøgning. Disse interviews foregik også foran et kamera og havde kun en grundlæggende regel. Man skulle sige ja til alle inputs. Spurgte psykologen David f.eks. " Ud fra vores baggrundsundersøgelser af dig, kan jeg se, at du har været i kontakt med politiet i forbindelse med en voldssag. Kan du fortælle lidt om det?" Så accepterede spilleren umiddelbart dette input og digtede videre på denne historie, også selv om det ikke lige passede ind i spillerens egne forestillinger om karakteren.

Videodagbøger

En anden opgave, eleverne blev sat på - alene foran et kamera, var løbende gennem processen med at udvikle stykket at lave videodagbøger. Til den første af disse videooptagelser lød opgaven: "Forsøget er netop sat i gang, og du er så småt begyndt at lære de andre på holdet at kende. Dette er dit første videobrev."

Sideløbende med videodagbøgerne lavede spillerne en masse fællesimprovisationer. Prøvesalen blev indrettet til et rumskib med et centralt transitrum, hvorfra der var adgang til drivhus, soverum, træningsrum, sauna og isolationsrum. I transitrummet befandt hovedcomputeren sig, og det var her, der blev lavet mad og spist. I denne scenografi blev der improviseret scener frem ud fra oplæg fra Daniel. Scener, hvor spillerne f.eks. fik den konkrete opgave at køre rutinemæssige tjek på hovedcomputeren, men hvor karaktererne samtidig havde noget andet og mere på færde, såsom forelskelse eller intern rivaliseren. Disse improvisationsoplæg udvikledes sig i takt med, at karakterernes indbyrdes relationer og stykkets handling blev foldet mere og mere ud. Alle improvisationer blev filmet.

En slags dokumentarprogram

Efter at holdet af elever fra Næstved Gymnasium havde arbejdet sammen med Daniel Wedel i workshops over tre weekender, var der skabt en kæmpe bunke filmmateriale. Alt dette materiale tog Daniel med sig hjem og transskriberede ud, hvorefter han gav sig til at redigere det til det færdige manuskript. En proces, hvor Daniel, som dramatiker, selvfølgelig havde lov til både at slette og skrive om og til, men som alligevel i høj grad mindede om redigeringen af et dokumentarprogram.

Når Daniel vælger denne arbejdsmetode, handler det bl.a. om, at han gerne vil fange og fastholde den sprødhed og det særlige nærværd, der ligger i det direkte talte sprog. Når vi taler, laver vi mærkelige spring fra et emne til et andet, stopper midt i en sætning, undlader ord eller holder pauser helt andre steder end lige der, hvor de ligger grammatisk korrekt. Det talte sprog har altså et helt andet liv end det skrevne. Ved direkte at transskribere spillernes improviserede scener og videodagbøger får Daniel denne særlige kvalitet eller supernaturalisme ned i sin skrevne tekst. Og ved gennem hele udviklingsforløbet at improvisere i grænselandet mellem fakta og fiktion søger han at fastholde en nerve af autenticitet i spillerne og klangen af dokumentarisme i stykket.

Her lidt hurtige links på Mars500 eksperimentet – der ligger masser af stof om dette på nettet + jeg ved at der findes artikler i Illustreret videnskab blad nr.16/2009 og 6/2011

en.wikipedia.org/wiki/MARS-500

videnskab.dk/miljo-naturvidenskab/astronauter-vender-hjem-fra-mars

google.dk/search